



EUROPOS PARLAMENTAS

2009–2014

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

(2010)2308(INI)

{10/01/2012} 10.1.2012

PRANEŠIMO PROJEKTAS

dėl Europos Sąjungos vidaus saugumo strategijos
((2010)2308 (INI))

{LIBE} Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

Pranešėja: Rita Borsellino

PR_INI

TURINYS

Psl.

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS3

PASIŪLYMAS DĖL EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJOS

dėl Europos Sąjungos vidaus saugumo strategijos

((2010)2308(INI))

Europos Parlamentas,

- visų pirma atsižvelgdamas į ES pagrindinių teisių chartijos 6, 7, 8, 11, 21, 47–50 ir 52 straipsnius,
- visų pirma atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 2 dalį ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 1, 2, 4 ir 5 skyrius ir V antraštinę dalį (Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė),
- atsižvelgdamas į 2010 m. vasario 25 d. Tarybos sprendimą dėl Operatyvinio bendradarbiavimo vidaus saugumo srityje nuolatinio komiteto (COSI) įkūrimo,
- atsižvelgdamas į Stokholmo programą „Atvira ir saugi Europa piliečių labai ir saugumui“ ir Komisijos komunikatą „Sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę piliečiams – Stokholmo programos įgyvendinimo veiksmų planas“ (COM(2010) 0171),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos vidaus saugumo strategiją („Kuriant Europos saugumo modelį“), kurią 2010 m. vasario 25 ir 26 d. patvirtino Taryba,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Parlamentui ir Tarybai „ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimas. Penki žingsniai kuriant saugesnę Europą“ (COM(2010) 0673),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Parlamentui ir Tarybai „ES saugumo vidaus strategijos įgyvendinimo pirmoji metinė ataskaita“ (COM(2011) 0790),
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 24 ir 25 d. Tarybos išvadas dėl Komisijos komunikato dėl Europos Sąjungos vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo,
- atsižvelgdamas į 2010 m. lapkričio 8 ir 9 d. Tarybos išvadas dėl kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklo sukūrimo ir įgyvendinimo,
- atsižvelgdamas į Tarybos išvadas dėl 2011–2013 m. ES prioritetų kovos su organizuotu nusikalstamumu srityje nustatymo,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 17 d. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) nuomonę dėl Komisijos komunikato „ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimas. Penki žingsniai kuriant saugesnę Europą“,
- atsižvelgdamas į 2003 m. Europos saugumo strategiją¹ ir 2008 m. pranešimą dėl šios

¹ „Saugi Europa geresniame pasaulyje“ – Europos saugumo strategija, kuri patvirtinta Europos Vadovų Tarybos susitikime Briuselyje, vykusiame 2003 m. gruodžio 12 d., ir už kurios parengimą buvo atsakingas Europos Sąjungos vyriausiasis įgaliotinis Javier Solana.

strategijos įgyvendinimo ataskaitos²,

- atsižvelgdamas į 2009 m. lapkričio 25 d. savo rezoliuciją dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui ir Tarybai „Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė piliečių labui“ (Stokholmo programa)³,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 25 d. savo rezoliuciją dėl organizuoto nusikalstamumo Europos Sąjungoje⁴,
 - atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 14 d. savo rezoliuciją dėl „ES kovos su terorizmu politikos: svarbiausi laimėjimai ir ateities uždaviniai“⁵,
 - atsižvelgdamas į susijusią Europos ir nacionalinio konstitucinio teismo praktiką dėl proporcingumo kriterijų ir būtinybės demokratinės visuomenės valdžios institucijoms jų laikytis,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pilietinių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A7/0000/2012),
- A. kadangi įsigaliojusioje Lisabonos sutartyje toliau patvirtinama, kad saugumas išlieka būtina sąlyga užtikrinant pagrindinių teisių įgyvendinimą ir kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, įskaitant išorės veiksmus, kuriuos įgyvendinant šios trys koncepcijos yra glaudžiai tarpusavyje susijusios;
- B. kadangi dėl to Lisabonos sutartyje ES saugumo politika tvirtai susiejama su konkrečiu ES teisinės valstybės principu ir joje nustatomi bendro ES ir valstybių narių saugumo darbotvarkės plėtojimo pagrindai bei numatoma atlikti demokratinę priežiūrą Europos ir nacionaliniu lygmenimis;
- C. kadangi Stokholmo programoje pabrėžiama, jog ES vidaus saugumo strategija turėtų būti plėtojama siekiant toliau didinti saugumą ES ir taip apsaugoti ES piliečių gyvybes ir saugumą ir veiksmingai kovoti su organizuotu nusikalstamumu, terorizmu ir kitomis grėsmėmis;
- D. kadangi net ir įsigaliojus Lisabonos sutarčiai nei valstybės narės, nei Komisija dar nenumatė jokio Parlamento vaidmens šiame procese;
- E. kadangi Komisijos komunikate dėl vidaus saugumo strategijos (angl. ISS) 2010–2014 m. nustatytos penkios prioritetinės sritys, kuriose ES gali sukurti pridėtinę vertę, t. y. kova su sunkiu ir organizuotu nusikalstamumu ir jo prevencija, terorizmas ir elektroniniai nusikaltimai, išorės sienų valdymo stiprinimas ir atsparumo gaivalinėms ir žmogaus sukeltoms nelaimėms didinimas;

² Europos saugumo strategijos įgyvendinimo ataskaita. Saugumo užtikrinimas besikeičiančiame pasaulyje, dok. S407/08.

³ OL C 280E, 2010 10 21, p. 12.

⁴ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0459.

⁵ Priimti tekstai, P7_TA(2011)0577.

- F. kadangi pirmojoje Komisijos metinėje vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo ataskaitoje pripažįstama, jog visi 2010 m. nustatyti tikslai tebegalioja, ir aprašoma dabartinė padėtis, padaryta pažanga ir ateities planai;
- G. kadangi Stokholmo programoje nurodyta, jog „vidaus saugumo strategijos parengimas, stebėseną ir įgyvendinimas turėtų būti viena iš prioritetinių [COSI] užduočių“;
1. teigiamai vertiną darbą siekiant sukurti vidaus saugumo strategiją ir pagrindinius principus, kuriais grindžiamas vidaus saugumo strategijoje įtvirtintas Europos saugumo modelis, visų pirma susijusius su tvirtesne saugumo, laisvės ir privatumo sąsaja ir valstybių narių bendradarbiavimu ir solidarumu;
 2. pabrėžia, kad laisvė, teisingumas ir saugumas yra nedalomai tikslai visose veiklos srityse, atsižvelgiant į tai, kad „laisvė praranda savo prasmę, jeigu ja negalima naudotis saugioje aplinkoje ir kuri nėra visapusiškai pagrįsta teisingumo sistema, kuria visi Sąjungos piliečiai ir gyventojai gali pasitikėti“;
 3. mano, kad ES pagrindinių teisių chartijos įgyvendinimas turi būti pagrindinis bet kurios visavertės vidaus saugumo strategijos aspektas; primena, kad siekiant laisvės ir teisingumo saugumas visada turi būti užtikrinamas laikantis teisinės valstybės principo ir pagrindinių teisių;
 4. atkreipia dėmesį į valstybių narių ir Komisijos pažangą, susijusią su ES politikos ciklu, siekiant savo veiksmais, kurie pagrįsti vyriausybės tarpusavio bendradarbiavimu operatyviniu lygmeniu, įgyvendinti bendruosius strateginius tikslus; tačiau mano, kad reikia aiškiai atskirti ES ir nacionalinio lygmens užduotis, kad Parlamentas turi dalyvauti procese ir kad 2013 m. reikėtų atlikti išsamų politikos ciklo vertinimą;
 5. primena, kad ES ir valstybių narių kompetencija saugumo politikos srityje yra pasidalijamoji ir kad tai yra sritis, kurioje reikia būti solidariems, ir mano, kad laikantis išsamaus ir aiškaus požiūrio vidaus saugumo sistemoje būtų galima prisidėti prie visų ES institucijų ir valstybių narių pastangų šioje srityje;
 6. mano, kad išsami įrodymais ir žiniomis pagrįsta ES grėsmių, kurias reikia įveikti, analizė yra būtina sąlyga veiksmingai vidaus saugumo strategijai užtikrinti, ir apgailestauja, kad tokia ES masto analizė šiuo metu dar neatlikta; atkreipia dėmesį į poreikį dėti papildomas pastangas siekiant pagerinti informacijos ir duomenų, kuriais remdamosi ES institucijos vertina grėsmes, nuoseklumą, įskaitant papildomas pastangas taikomos metodikos skaidrumui užtikrinti⁶;
 7. primena, kad Parlamentas dabar yra visateisis institucinis veikėjas sprendžiant saugumo politikos klausimus, todėl turi teisę aktyviai dalyvauti nustatant vidaus saugumo strategijos ir ES saugumo modelio specifiką ir prioritetus ir vertinant šias priemones, įskaitant vidaus saugumo strategijos įgyvendinimo stebėseną, kurią pagal SESV 70 ir 71 straipsnius ir sprendimo, kuriuo įsteigiamas COSI, 6 straipsnio 2 dalį bendrai vykdo

⁶ Šiuo atžvilgiu žr. A. Scherrer, J. Jeandesboz ir E. P. Guittet tyrimą „ES vidaus saugumo strategijos plėtojimas, kova su terorizmu ir organizuoju nuskaldamumu“, Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato C teminis skyrius (Piliečių teisės ir konstituciniai reikalai), 2011 m.

ES, nacionaliniai parlamentai ir Taryba;

8. šiuo atveju atsižvelgdamas į Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų (kurių tinkamas dalyvavimas turi būti užtikrinamas, *inter alia*, Komisijai rengiant metines šios srities ataskaitas) bendradarbiavimą pritaria „parlamentinio politikos ciklo“, kurio paskutiniame etape būtų rengiamas metinis parlamentinis pranešimas dėl dabartinės padėties vidaus saugumo strategijos srityje, sumanymui;
9. mano, kad vidaus saugumo strategijoje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama nedalomam saugumo vidaus ir išorės aspektų ryšiui ir kad atsižvelgdamas į šiuos du aspektus teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) srityje aktyviai veikiančios ES institucijos ir agentūros turėtų vykdyti savo užduotis visiškai laikydamosi ES teisės; ragina Komisiją ir valstybes nares taip pat įvertinti vidaus saugumo strategijos poveikį ES išorės saugumo strategijai, įskaitant poveikį įsipareigojimams, susijusiems su pagrindinėmis teisėmis;
10. atkreipia dėmesį į penkių pagrindinių sričių, kuriose ES ir valstybės narės pasiūlė skirtingus konkrečius veiksmus, nustatymą; mano, kad šie tikslai nėra išsamūs ir kad būtų galima nustatyti geresnę prioritetų tvarkos struktūrą; pažymi, kad nors kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu yra ir turi išlikti pagrindinis prioritetas, atrodo, kad nėra pakankamo pagrindo arba nėra tinkama vidaus saugumo strategijoje imtis priemonių tokių sričių kaip žmogaus sukeltos gaivalinės nelaimės ir intelektinės nuosavybės teisių užtikrinimas klausimams spręsti;
11. mano, kad visų formų organizuotas nusikalstamumas kelia didelę grėsmę ES piliečių laisvei, saugumui ir teisingumui, ir ragina Komisiją ir Tarybą toliau teikti pirmenybę kovai su organizuotu nusikalstamumu atsižvelgiant į 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl organizuoto nusikalstamumo Europos Sąjungoje nustatytas rekomendacijas ir tai daryti remiantis konkrečiais duomenimis ir informacija apie ES ir valstybių narių bendradarbiavimą kovojant su mafija, pinigų plovimu ir kitų formų organizuotu nusikalstamumu;
12. mano, kad pirmenybę toliau reikėtų teikti kovai su nusikaltimais aplinkai, ekonominiams ir įmonių nusikaltimais, kurių padariniai yra itin žalingi ES piliečių gyvenimo sąlygoms, ypač krizės laikotarpiu;
13. dar kartą primena, kad ES policijos ir teismų bendradarbiavimas yra labai svarbus vidaus saugumo strategijai ir jame turi dalyvauti kompetentingos valstybių narių institucijos, taip pat ES institucijos ir agentūros, ir ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad vidaus saugumo strategijoje tokiam bendradarbiavimui būtų teikiama pirmenybė;
14. šiuo atžvilgiu yra nusivylęs dėl to, kad vidaus saugumo strategijoje vis dar trūksta tinkamo „teisingumo aspekto“, ir mano, kad teismo bendradarbiavimo srityje nustatant prioritetus turi būti atsižvelgiama į glaudų visų SESV V antraštinėje dalyje nustatytos erdvės, t. y. laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės, aspektų ryšį;
15. pabrėžia, kad vidaus saugumo strategijos, kurios tikslai ir priemonės turi būti vertinami tinkamai, kaip nurodyta gruodžio 14 d. Parlamento rezoliucijoje dėl ES kovos su terorizmu politikos: svarbiausi laimėjimai ir ateities uždaviniai, prioritetas yra kova su terorizmu; atkreipia dėmesį, kad pirmenybė toliau turi būti teikiama prevencijos ir

apsaugos politikos sritims, taip pat baudžiamajam persekiojimui ir atsakui; pažymi, kad šiomis aplinkybėmis didesnę dėmesį reikia skirti tikslingai teisėsaugos institucijų ir žvalgybos duomenimis pagrįstai veiklai;

16. mano, kad smurtinio radikalėjimo prevencija yra svarbi vidaus saugumo strategijos veiksmų dalis, tačiau ragina Komisiją ir valstybes nares iš naujo įvertinti šios grėsmės pobūdį ir lygį ir tai darant taip pat atsižvelgti į vėliausius įvykius, rodančius didėjantį smurtinį politinį radikalėjimą, kuriuo kėsiniama į lygybės ir nediskriminavimo vertybes, kuriomis pagrįsta ES;
17. teigiamai vertina vidaus saugumo strategijoje aptartą sienų saugumo klausimą, tačiau mano, kad sienų valdymas ir žmonių judumas yra susiję ne vien su saugumo klausimais, tačiau yra pagrindiniai platesnės politinės strategijos, apimančios ne tik saugumo aspektą, bet taip pat – ir tai dar svarbiau – ES imigracijos, prieglobsčio, vystymosi ir užimtumo politikos sritis, požymiai;
18. todėl laikosi nuomonės, kad vidaus saugumo strategijoje toliau turėtų būti plėtojama Stokholmo programos vizija, ir mano, kad, siekiant įvertinti Stokholmo programos strateginius, su teisės aktais susijusius ir finansinius prioritetus, tikslinga iki 2013 m. pabaigos atlikti šios programos laikotarpio vidurio parlamentinę peržiūrą; taip pat laikosi nuomonės, kad reikia atlikti susijusių Europos agentūrų, kurios šiuo metu pertvarkomos pagal Lisabonos sutartį (Europol, Eurojustas ir Europos teisminis tinklas), taip pat kitų agentūrų ir įstaigų papildomą vertinimą;
19. primena, kad duomenų tvarkymas ir rinkimas įgyvendinant vidaus saugumo strategiją visada turi atitikti ES duomenų apsaugos principus, visų pirma būtinumo, proporcingumo ir teisėtumo principus, ir susijusius ES teisės aktus šioje srityje;
20. šiuo atžvilgiu dar kartą patvirtina poreikį atlikti tinkamą laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės agentūrų demokratine priežiūra siekiant išvengti su laisvės, saugumo ir teisingumo srityje veikiančiomis agentūromis susijusio pavojaus, dėl kurio gali išnykti ribos tarp kai kurių „politinio patarimo ir faktinio politikos formavimo“⁷ veiklos rūšių;
21. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

⁷ Žr. M. Busuioc ir D. Curtin tyrimą „ES vidaus saugumo strategija, ES politikos ciklas ir laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės agentūros: perspektyvos, pavojai ir būtinosios sąlygos“, Europos Parlamento Vidaus politikos generalinio direktorato C teminis skyrius (Piliečių teisės ir konstituciniai reikalai), p. 7.